

Afdeling: Uddannelse og Mobilitet
Journal nr.: 20/3435
Dato: 25. august 2020

Udarbejdet af: Morten Hvideland-Olsen
E-mail: mho@rsyd.dk
Telefon: 2920 1042

Kommissorium: Uddannelseslandskabet i Sønderjylland

Baggrund

Antallet af unge har været nedadgående i de senere år i store dele af landet, og udviklingen forventes at fortsætte frem mod 2030. Billedet er i høj grad også gældende for Region Syddanmark, hvor der i år er ca. 6.000 færre unge (15-19 år) end for ti år siden. Frem mod 2030 ventes tallet at falde med yderligere ca. 8.000 unge. Samlet set betyder dette, at der i 2030 vil være omtrent 14.000 færre unge end i 2010 (17 procent). Udviklingen rammer særligt hårdt i Sydvestjylland, Sønderjylland, den sydlige- og vestlige del af Fyn og på øerne.

Nedgangen i ungdomsårgangene betyder færre elever på ungdomsuddannelserne, hvilket øger presset på det decentrale uddannelsesudbud. Det kan i sidste ende betyde, at nogle udbud må lukke ned med den konsekvens, at flere unge får langt til deres uddannelse.

Den høje beskæftigelse gennem de senere år har betydet, at der er færre, der efterspørger Forberedende Voksenundervisning (FVU) og Ordblindeundervisning (OBU). Endvidere har oprettelsen af Forberedende Grunduddannelse (FGU) - det nye tilbud til unge under 25 år, der ikke er i uddannelse eller beskæftigelse – bevirket, at en del af VUC Syds og dets driftsoverenskomstparters kundeunderlag til FVU og OBU er forsvundet.

Region Syddanmarks nye uddannelsesstrategi "Kompetencer til fremtiden" søger at adressere disse problemstillinger via det regionale mål "Adgang til gode uddannelsesmuligheder i hele regionen".

Regionsrådet koordinerer den samlede indsats i regionen for at sikre sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelser og almen voksenuddannelse. Som led i dette arbejde, har regionsrådet de senere år afgivet en række indstillinger og høringssvar i forbindelse med forskellige institutioners ansøgninger om nye udbud af ungdomsuddannelser og nye driftsoverenskomster på FVU og OBU-området. Tilsvarende foregår der en årligt tilbagevendende høringsrunde ift. udbuddet af FVU og OBU.

Mens der således har været fokus på enkeltuddannelser hver for sig, har der ikke været foretaget større analyser af det samlede uddannelsesudbud i en given sammenhængende geografi.

Samtidig er der nationalt kommet øget fokus på rammerne for at drive ungdomsuddannelser. Det fremgår bl.a. af regeringsgrundlaget, at der skal være adgang til ungdomsuddannelser i hele landet. Endvidere er ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser kommet med en række anbefalinger, ligesom der netop er blevet offentliggjort to eftersyn af henholdsvis institutionsudviklingen samt taxameter- og tilskudssystemet på ungdomsuddannelsesområdet.

Kortlægningen af uddannelseslandskabet i de sønderjyske kommuner er et pilotprojekt, som skal danne rammen om en videre drøftelse uddannelsesaktørerne imellem om de nuværende og fremtidige udfordringer og muligheder i den sønderjyske geografi.

Formål

Det overordnede formål med pilotprojektet "Uddannelseslandskabet i Sønderjylland" er at bidrage til at implementere den nye syddanske uddannelsesstrategi "Kompetencer til fremtiden", herunder i særlig grad det regionale mål "Adgang til gode uddannelsesmuligheder i hele regionen". Projektet skal give regionsrådet det bedst mulige, videnbaserede udgangspunkt i arbejdet med kapacitetsstyring, elevfordeling, geografiske placeringer af udbud, campusdannelser og fusioner i Sønderjylland. Samtidig skal projektet skabe værdi for de øvrige uddannelsesaktører (primært uddannelsesinstitutionerne,

kommunerne og aftagerne) i form af ny indsigt og viden til brug for uddannelsesindsatsen i det sønderjyske.

Dette projekt beskæftiger sig med de fire sønderjyske kommuner som én sammenhængende geografi (Haderslev, Sønderborg, Tønder og Aabenraa). Det er ambitionen, at projektet på sigt skal kunne fungere som et muligt afsæt for lignende tiltag rettet mod andre dele af den syddanske geografi.

Indhold

Kortlægningen vil omfatte en række forskellige faktorer med betydning for uddannelseslandskabet i Sønderjylland, herunder:

- Omgivelserne
  - Udviklingen i antallet af unge og borgere i målgruppen for FVU og OBU
  - Uddannelsesniveau og overgangsfrekvenser til uddannelse
  - Arbejdsmarkedsforhold
  - Evt. flyttemønstre.
- Borgernes adfærd
  - De unges søgemønstre til 10. kl., ungdomsuddannelserne og FGU
  - Aktivitet på FVU og OBU (herunder efterspørgslen fra kommuner og virksomheder)
  - Evt. frafaldsmønstre.
- Uddannelsesinstitutionerne
  - Udbuddenes beliggenhed
  - Tilgængeligheden til udbuddene
  - Nuværende uddannelses- og campussamarbejder og deres beskaffenhed.

For så vidt angår institutionernes økonomi, er regionen i dialog med Styrelsen for IT og Læring om, hvorvidt og i hvilket omfang de kan bidrage hertil.

Kortlægningen af ovenstående faktorer skal munde ud i et bud på et samlet billede af uddannelseslandskabet i den sønderjyske geografi, der skal danne udgangspunkt for en drøftelse mellem regionen og de øvrige, relevante uddannelsesaktører.

Projektet afgrænses til at beskæftige sig med 10. klasse, FGU, ungdomsuddannelser, FVU og OBU.

Inddragelse af parter

Når indeværende kommissorium er godkendt i regionsrådet, vil regionsrådet orientere de øvrige, relevante uddannelsesaktører i Sønderjylland om tiltaget og ved samme lejlighed invitere til en drøftelse med regionsrådets Udvalg for uddannelse og arbejdskraft.

Følgende aktører inviteres: Ungdomsuddannelsesinstitutionerne (inkl. VUC), FGU, kommunerne Syddansk Uddannelsesforum og Udviklingsregion Sønderjylland (URS).

Tidsplan

18. juni 2020: Forslag til kommissorium drøftes i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft (UUA)
22. juni 2020: Regionens administration orienterer aktørerne om udvalgets anbefaling
24. august 2020: Forslag til kommissorium behandles i regionsrådet
31. august 2020: UUA orienterer aktører og inviterer til drøftelse
26. november 2020: Kortlægningen af uddannelseslandskabet drøftes af UUA og aktørerne.

Arbejdet med uddannelseslandskabet i Sønderjylland er med forbehold for eventuelle ændringer i styringen af ungdomsuddannelserne, der måtte udspringe af en mulig politisk aftale herom i 2020.

Vedtaget i regionsrådet 24. august 2020